

עפ"ת 63171/07/21 - מדינת ישראל נגד ערפאת סיורי

בית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 63171-07-21 מדינת ישראל נ' סיורי (עציר)
תיק חיצוני: 178299/2021

לפני כבוד השופט מרדכי כדורי
בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד הדס עמיר
מפרקליטות מחוז ירושלים
נגד ערפאת סיורי
ע"י ב"כ עוה"ד אסף משה צבי, אור תמיר

פסק דין

לפניי ערעור על גזר דינו של בית המשפט לתעבורה (כב' השופט נ' מהנא, סגן נשיא) מיום 14/6/2021 שניתן בתיק פ"ל 1635-02-21 ובתיק ת"ד 12910-02-20.

הערעור נוגע בעיקרו להימנעותו של בית המשפט לתעבורה מלהטיל על נאשם פסילה למשך עשר שנים בהתאם להוראת סעיף 40א(א)(1) בפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "**הפקודה**").

הרקע:

1. המשיב הורשע, על פי הודאתו, בעבירות הבאות: שתי עבירות של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 בפקודה; שתי עבירות של נהיגה ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2(א) בפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970; נהיגה בקלות ראש, לפי סעיף 62(2) בפקודה; אי ציות לאור אדום בצומת, לפי תקנה 22(א) בתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "**התקנות**"); התנהגות הגורמת נזק, לפי תקנה 21(ב)(2) בתקנות.

2. כתבי האישום שהוגשו נגד המשיב מפרטים מעשי עבירה שהמשיב עבר בשני אירועים שונים, כדלהלן:

א. ביום 30/11/2019 המשיב נהג ברכב בירושלים. המשיב פנה שמאלה בצומת מבלי שנתן תשומת לב מספקת לדרך ומבלי שציית לאור אדום שדלק ברמזור, התנגש ברכב שחלף בצומת וגרם לתאונה. כתוצאה מהתאונה המשיב נחבל ונזקק לטיפול רפואי וכלי הרכב המעורבים ניזוקו. באותן נסיבות היה המשיב פסול מלנהוג, לאחר שנפסל על ידי בית המשפט לתעבורה

עמוד 1

בירושלים ביום 7/4/2019 והפקיד את רישיון הנהיגה שלו ביום 8/12/2019. באותה עת, לא הייתה למשיב תעודת ביטוח בתוקף.

ב. ביום 4/2/2021 נהג המשיב ברכב במעבר קלנדיה בירושלים. באותה עת היה המשיב פסול מלנהוג, על פי החלטת בית המשפט לתעבורה בירושלים מיום 4/3/2020 ועל פי החלטת קצין משטרה מיום 2/12/2019. כמו כן, לא הייתה למשיב תעודת ביטוח בתוקף.

גזר דינו של בית המשפט קמא:

3. בית המשפט קמא עמד בגזר דינו על חומרתן של עבירות הנהיגה בזמן פסילה שעבר המשיב ועל הענישה המחמירה המתחייבת בגינה. נקבע, כי המשיב סיכן את עצמו ואת כלל משתמשי הדרך, וכי הסיכון שיצר התממש כאשר הוא גרם לתאונת דרכים לאחר שלא ציית לאור אדום ברמזור. עוד נקבע, כי מדובר בנסיבות חמורות מאוד המצדיקות ענישה מרתיעה.

4. בית המשפט קמא קבע, כי מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שהמשיב עבר נע בין שלושה חודשי מאסר לריצוי בפועל ופסילת רישיון למשך שנה, לבין תשעה חודשי מאסר בפועל ופסילת רישיון למשך עשר שנים.

5. בית המשפט קמא הדגיש, כי המשיב נידון בעבר מספר פעמים בשל עבירות דומות של נהיגה בזמן פסילה, בגין הוטלו עליו עונשי מאסר לתקופות ממושכות, עונשי פסילה לתקופות ארוכות ועונשים מותנים. חרף האמור, ולמרות עונש מאסר מותנה שהיה תלוי ועומד נגדו, המשיב לא תיקן את דרכו, אלא שב ועבר עבירה דומה בחלוף מספר חודשים בלבד מאז הרשעתו האחרונה. בית המשפט קמא קבע כי: **"מדובר ברצידיביזם שלא ניתן לתת בו אמון ולא ניתן עוד לסמוך על ענישה מותנית כדי שתרתיע אותו"**, וכי: **"נסיבותיו של המקרה דנן מצביעות על מסוכנות רבה ועל זלזול בחיי אדם"**.

6. חרף האמור, בית המשפט קמא נמנע מלהטיל על המשיב עונש פסילה למשך עשר שנים, בהתאם להוראת סעיף 40א(א)(1) בפקודה. הנימוקים שפורטו לעניין זה הם: המשיב בחור צעיר שעבר משבר זוגיות; התאונה הייתה קלה ובנס לא גרמה לפגיעות בנפש; ניכר שהמשיב זקוק לטיפול; המשיב היה עצור משך מספר חודשים והוא בוודאי למד את הלקח.

7. בסופו של דבר הטיל בית משפט קמא על המשיב עונש מאסר בפועל למשך תשעה חודשים מיום מעצרו, הפעיל עונש מאסר מותנה למשך ארבעה חודשים באופן חופף, פסל את המשיב מלנהוג למשך שלוש שנים, הפעיל עונש פסילה מותנה למשך שלושה חודשים באופן מצטבר והטיל עליו מאסר על תנאי ופסילה על תנאי.

תמצית טיעוני הצדדים בערעור:

8. המערערת טוענת, כי היה על בית המשפט קמא להטיל על המשיב פסילה למשך עשר שנים, בהתאם להוראת סעיף 40א(א)(1) בפקודה, לאחר שהורשע בעבירה שלישית של נהיגה בזמן פסילה בתוך עשר שנים. עוד טוענת המערערת, כי עונש המאסר שהוטל על המשיב מקל יתר על המידה, וכי לא הייתה הצדקה לכך שעונש המאסר המותנה הופעל באופן חופף.
9. לטענת המערערת, בעניינו של המשיב לא התקיימו התנאים המאפשרים לבית המשפט להטיל עונש פסילה קצר מעשר שנים: לא התקיימו נסיבות מיוחדות ולא הוכח כי לא יהיה בהמשך נהיגתו של המשיב משום סכנה לציבור.
10. עוד טוענת המערערת, כי לא התקיימו טעמים המצדיקים להפעיל את עונש המאסר המותנה בחופף לעונש המאסר בפועל, וכי עונש של מאסר למשך תשעה חודשים, הכולל את עונש המאסר המותנה, מחטיא את הצורך בהרתעה.
11. המשיב סומך את ידיו על גזר דינו של בית המשפט קמא, ומבקש לדחות את הערעור.
12. לטענת המשיב, גזר הדין ניתן בעת שהוא היה עצור. בינתיים, לאחר שהמערערת לא ביקשה לעכב את ביצוע גזר הדין, הוא שוחרר ממאסר. אין זה ראוי, כך נטען, להשיב אותו לבית הסוהר לאחר שכבר שוחרר.
13. המשיב טוען, כי לבית המשפט נתון שיקול דעת לעניין משך הפסילה שיוטל על נאשם. לעמדתו, עונש הפסילה למשך 20 חודשים שהוטל על המערער בפסק הדין שניתן בעפ"ת (חי') 52229-12-21 **חוסין נ' מדינת ישראל**, 17/1/2022, הוא בר השווה לעונש המתאים למשיב. אמנם, באותו מקרה לא חל סעיף 40א(א)(1) בפקודה, אך מדובר במי שנהג בזמן פסילה שלוש פעמים.
14. המשיב מדגיש כי בית המשפט קמא פירט את הנימוקים שעמדו בבסיס החלטתו שלא להטיל עליו פסילה למשך עשר שנים. בנוסף, בית המשפט קמא התרשם ממנו באופן בלתי אמצעי ומצא כי הוא לא מסוכן. פרק הזמן שחלף מאז ניתן גזר הדין ועד היום, במהלכו המשיב לא עבר עבירות דומות, תומך במסקנה בדבר היעדר מסוכנותו.
15. לחלופין מבקש המשיב להפנות אותו לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר.

דין והכרעה:

16. כפי שיפורט להלן, דין הערעור להתקבל בחלקו.

רכיב המאסר בפועל:

17. כפי שקבע בית המשפט קמא, המשיב עבר עבירות חמורות, גרם סיכון לכלל משתמשי הדרך, סיכון שהתמש באופן חלקי. המשיב הוכיח בהתנהגותו שהוא מתעלם מהוראות החוק ומזלזל בצווי בית המשפט. במהלך פרק זמן של כשנתיים וחצי נתפס המשיב פעם אחר פעם כאשר הוא נוהג בזמן פסילה. תאונת דרכים שגרם בקלות ראש, פסילתו מלנהוג על ידי בית המשפט ועל ידי קצין משטרה ועונשי פסילה ומאסר שהוטלו עליו לא השפיעו עליו, לא המריצו אותו לתקן את דרכו ולא סייעו למנוע ממנו לשוב ולנהוג ולסכן את משתמשי הדרך.

המשיב הוכיח בהתנהגותו שהוא אדיש לסיכון לו הוא גורם בנהיגתו, שהוא לא מתרשם כלל מאיסורים המוטלים עליו על ידי בית המשפט, ושלא ניתן להרחיקו מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב (השוו: רע"פ 6115/06 **מדינת ישראל נ' אבו לבן**, 8/5/2007).

הגם שלנוכח האמור נראה כי עונש המאסר בפועל שהוטל על המשיב מקל, הוא לא חורג בצורה ניכרת ממדיניות הענישה הראויה או המקובלת, ולא מצדיק את התערבות ערכאת הערעור (ראו: ע"פ 2048/18 **פלוני נ' מדינת ישראל**, 14/11/2018; ע"פ 2834/18 **ג'אבר נ' מדינת ישראל**, 15/1/2019; ע"פ 55/20 **רושרוש נ' מדינת ישראל**, 19/7/2020).

הפעלת עונש המאסר המותנה בחופף:

18. ככלל, תקופת מאסר על תנאי תרוצה באופן מצטבר על פני התקופה שנקבעה לעונש מאסר בפועל. בית המשפט רשאי לסטות מכלל זה רק "**מטעמים שיירשמו**" (סעיף 58 בחוק העונשין, תשל"ז-1977; ע"פ 1944/20 **מדינת ישראל נ' אמארה**, פסקה 11, 2/9/2020; ע"פ 10173/16 **מדינת ישראל נ' טאהא**, פסקה 12, 14/2/2017).

בניגוד לכך, בגזר הדין לא פורטו הטעמים שהביאו את בית המשפט קמא לחרוג מהכלל הנזכר ולהורות על חפיפת עונש המאסר המותנה. בענייננו, אין טעמים המצדיקים לחרוג מהכלל האמור. ההפך הוא הנכון. המשיב שב ועבר עבירה זהה לזו שבגינה הוטל עליו עונש המאסר המותנה. הוא שב לסורו לאחר פרק זמן קצר בלבד, לאחר שבגזר דין קודם - בו הוטל עליו עונש המאסר המותנה - כבר הופעל באופן חופף עונש מאסר מותנה קודם, לאחר שעבר את אותה העבירה. בנסיבות אלה, הכף נוטה בבירור לכיוון ברירת המחדל של צבירת העונשים (השוו: ע"פ 2336/16 **מזריאב נ' מדינת ישראל**, פסקה 32, 14/12/2017).

משך פסילת רישיון הנהיגה:

19. סעיף 40א(א)(1) בפקודה מורה:

"הורשע אדם על עבירה כאמור בסעיפים 62(3), 64, 64א, 65(א)(2) או (3) או 67, או על עבירה לפי סעיף 298 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, תוך שימוש ברכב, ובעשר השנים שקדמו למועד ביצוע אותה עבירה כבר הורשע לפחות פעמיים על אחת מהעבירות האמורות, דינו - נוסף על כל עונש אחר - פסילה מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה, לתקופה שלא תפחת מעשר שנים;"

בסעיף 40א(ג)(1) הוסמך בית המשפט:

"בנסיבות מיוחדות שיפרש בפסק הדין, להורות על פסילה לתקופות קצרות יותר מהתקופות האמורות בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), ובלבד ששוכנע כי אין בהמשך הנהיגה על ידי הנאשם משום סכנה לציבור;"

20. המשיב הורשע בעבירות של נהיגה בזמן פסילה ביום 7/4/2019 ולאחר מכן ביום 9/12/2019. בפעם זו המשיב הורשע, בין היתר, בעבירה זוה נוספת שעבר ביום 4/2/2021. כיוון שכך, חל בעניינו סעיף 40א(א)(1) הנ"ל, ונקודת המוצא היא כי יש להטיל עליו פסילה מלנהוג לתקופה של עשר שנים לפחות.

בית המשפט קמא רשאי היה להימנע מלהטיל עליו פסילה כאמור, רק בהתקיימן של נסיבות מיוחדות, ובכפוף לכך שמצא כי אין בהמשך נהיגתו של המשיב משום סכנה לציבור.

21. הנסיבות שצוינו על ידי בית המשפט קמא אינן נסיבות מיוחדות כלל וכלל. היותו של המשיב אדם צעיר אשר חווה משבר זוגיות, שהוא זקוק לטיפול, שהוא נתון במעצר במשך מספר חודשים או שהוא גרם לתאונה שבדרך בנס לא גרמה לפגיעות בנפש, אינן נסיבות מיוחדות, אלא נסיבות שגרתיות. העובדה שהמשיב גרם תאונה בעת שנהג בזמן פסילה ובקלות ראש לא יכולה לשמש נסיבה מקלה, אלא נסיבה מחמירה.

22. בנוסף, אין בסיס להנחה לפיה אין בהמשך נהיגתו של המשיב משום סכנה לציבור. קביעתו של בית המשפט קמא כי המשיב **"בוודאי למד את הלקח"** לאחר שהיה עצור במשך מספר חודשים אינה יכולה לעמוד. ראשית, קביעה זו לא מתיישבת עם הדברים הברורים שנאמרו בגזר הדין בדבר מועדותו של המשיב, מסוכנותו הרבה, זלזולו בחיי אדם והיעדר האפשרות לתת בו אמון. שנית, בעקבות הרשעותיו הקודמות בעבירות זהות הוטלו על המשיב עונשי מאסר בפועל, האחרון שבהן למשך שישה חודשים וחצי. למרות זאת, הוא שב ועבר עבירה זהה. המשיב הוכיח אפוא במעשיו שהוא לא למד את הלקח.

23. לסיכום פרק זה, וכפי שכבר נקבע, הכלל הוא שבהתקיים הנסיבות הקבועות בסעיף 40א(א)(1) על בית המשפט לתעבורה להטיל על נאשם עונש פסילה מלנהוג למשך עשר שנים. פסילה לתקופה קצרה יותר תוטל רק במקרים יוצאים מן הכלל, בהתקיים נסיבות מיוחדות שיפורשו בגזר הדין (עפ"ת (י-ם) 71265-07-19 מדינת ישראל נ' סאלם, פסקה 19, 22/9/2019).

התוצאה:

24. לאור כל האמור היה מקום לקבל את הערעור על הפעלת המאסר המותנה בחופף ועל משך הפסילה שהוטלה על המשיב. ברם, כיוון שבינתיים המשיב סיים לרצות את עונש המאסר שהוטל עליו, מצאתי שלא להורות על חזרתו לבית המאסר.

25. הערעור מתקבל אפוא כך שתקופת הפסילה תעמוד על עשר שנים, חלף תקופת הפסילה שנקבעה בגזר הדין.

יתר רכיבי גזר הדין יעמדו בעינם.

ניתן היום, י"ב אדר ב' תשפ"ב, 15 מרץ 2022, בהעדר הצדדים.